

Verksamhetsberättelse 2016

Innehåll

1 FoU Helsingborgs uppdrag.....	2
2 FoU Helsingborgs organisation	3
2.1 Styrgruppens sammansättning 2016.....	3
2.2 Referensgruppens uppdrag och sammansättning 2016	3
3 Samverkan.....	4
4 Resultat - Avstämning mot VP 2016	5
5 Specifika forskningssatsningar 2016.....	5
6 Projekt 2016.....	6
6.1 Att skala upp Bostad först: drivkrafter och barriärer	6
6.2 Motivationsappar (avslutat)	7
6.3 Brukarmedverkan i sociala stödboenden (Bostad först 2.0.)	8
6.4 Integrationsprojekt Unga analfabeter.....	8
6.5 Digitaliserad socialtjänst.....	9
6.6 Social marketing för föräldrastöd	9
6.7 Research Stories	9
6.8 Ledning för tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet.....	10
Forskarskolan CSIS	10
6 Ekonomiskt utfall.....	10

1 FoU Helsingborgs uppdrag

Det överordnade målet med FoU Helsingborgs verksamhet är att stödja Helsingborgs stad i arbetet med en mer socialt hållbar stad, och för mer socialt hållbara livsmiljöer för invånarna. FoU Helsingborg ska verka för *Helsingborg vision 2035* i allmänhet och målet *social hållbarhet* i synnerhet genom att verka för forskning som grund till kunskap och utveckling i Helsingborgs stads offentliga verksamheters praktik. FoU ska specifikt:

- Främja medskapande och arbeta i samverkan med myndigheter, andra FoU-miljöer, högskola/universitet och praktiken;
- Bidra med bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap och, med den som grund, skapa förutsättningar för en evidensbaserad kunskaps- och kompetensutveckling (i första hand inom socialtjänst, skola och miljö);
- Medverka till stärkandet av forskningsmiljöerna på Campus Helsingborg, Lunds universitet;
- Stå för ett kritiskt, reflekterande och utmanande förhållningssätt i relation till de gängse sätten att ta sig an de utmaningar Helsingborgs stads förvaltningar står inför;
- Hitta system och strukturer för att identifiera och definiera uppdrag (egenstyrning); samt
- På ett mer övergripande plan bidra till de nationella och internationella akademiska diskussionerna kring social hållbarhet i teori och praktik¹.

Under 2016 har det strategiska arbetet främst handlat om att GÖRA d.v.s. föregående års uppbyggnad har i år ersatts av en operativ utveckling.

2016 har åtta projekt² varit igång varav två har erhållit extern finansiering från Vinnova³. Två av projekten har drivits som FoU-projekt, där FoUs styrgrupp är ägare⁴. Två projekt har avslutats⁵. Två projekt har implementerats löpande i verksamheten⁶. Två projekt kommer under nästa år fortsätta i en testfas⁷ och ett kommer fortsätta i en forskningsfas⁸.

¹ Tillmötesgår det som Mats Ekermo (2002) kommit fram till i sin avhandling om FoU-enheters betydelse: de FoU-enheter som vill verka långsiktigt måste både tala med praktiker och delta i forskarsamhällets akademiska diskurs. Ekermo, M. (2002) *Den mångtydiga FoU-idén – lokala FoU-enheters mening och betydelse*. Akademisk avhandling, Örebro universitet, institutionen för samhällsvetenskap.

² Att skala upp Bostad först: drivkrafter och barriärer, Brukarmedverkan i sociala stödboenden (Bostad först 2.0.), Integrationsprojekt Unga analfabeter, Digitaliserad socialtjänst, Social marketing föräldrastöd, Motivationsappar, Research stories, och Ledning för tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet.

³ Brukarmedverkan i sociala stödboenden (Bostad först 2.0.), Ledning för tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet.

⁴ Integrationsprojekt Unga analfabeter samt Digitaliserad socialtjänst.

⁵ Motivationsappar Research stories.

⁶ Att skala upp bostad först: drivkrafter och barriärer, samt Motivationsappar.

⁷ Digitaliserad socialtjänst och Integrationsprojektet unga analfabeter

2 FoU Helsingborgs organisation

FoU Helsingborg har 5 "ägande" förvaltningar⁸ samt en bevakande instans (Lunds universitet Campus Helsingborg).

FoU-enheten styrs av en styrgrupp som består av förvaltningsdirektörerna i respektive ingående förvaltning, rektor för Campus Helsingborg, samt chefen för FoU Helsingborg samt en sekreterare. Styrgruppen har en övergripande roll och fattar beslut i strategiska frågor såsom verksamhetsplan med uppdrag och mål, de uppdrag FoU-enheten ska ta sig an, samt bevakar FoU-enhetens oberoende, självständighet och integritet. Under 2016 har styrgruppen sammanträtt 6 gånger.

2.1 Styrgruppens sammansättning 2016

Under 2016 har Miljöförvaltningen fått ny direktör som ersatte Pernilla Fahlstedt i styrgruppen. Styrgruppens sammansättning såg 2016 ut som följer:

Dinah Åbinger (Ordförande, Socialförvaltningen)
Jesper Theander (Arbetsmarknadsförvaltningen)
Ing-Marie Rundwall (Skol- och fritidsförvaltningen)
Britt-Marie Börjesson (Vård- och omsorgsförvaltningen)
Henrik Frindberg (Miljöförvaltningen)
Anna-Karin Bergman (FoU Helsingborg)
Annika Nilsson (Sekreterare, FoU Helsingborg)
Jesper Falkheimer (Campus Helsingborg)

2.2 Referensgruppens uppdrag och sammansättning 2016

Under 2016 aktualiserades FoUs Referensgrupp eftersom de ansågs fylla ett behov. FoU-enheten anser sig behöva ha tillgång till nyckelpersoner som de kan vända sig till med forskningsförfrågningar från akademien, områdesprioriteringar, spridning av information etc. Förvaltningarna har å sin sida ett behov av att få forskningsaktiviteterna som bedrivs på FoU Helsingborg bevakade och förmedlade ut i relevanta verksamheter.

Givet dessa ovanstående behov gav Styrgruppen Referensgruppen som huvuduppdrag att agera bro mellan FoU och sina respektive förvaltningar.

⁸ Research stories.

⁹ Socialförvaltningen, vård-och omsorgsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, skol-och fritidsförvaltningen samt miljöförvaltningen.

Konkret blev medlemmarnas uppdrag:

1. Att bistå FoU-enheten med "en väg in" i förvaltningarna avseende
 - Forskningsförfrågningar från akademien
 - Projektidéer
 - Prioriteringar av projektidéer
 - Spridning av information till relevanta verksamheter
 - Agera "ambassadörer" för FoU i andra nätverk där medlemmarna sitter med och i frågor som kan vara av relevans att FoU kopplas in på.
2. Att bistå sina respektive förvaltningar med forskningsbevakning.

Under 2016 har referensgruppen sammanträtt 3 gånger.

Referensgruppen har under 2016 varit sammansatt av följande deltagare:

Anna-Lena Stridh (Campus)
Andreia Balan (Skol- och fritidsförvaltningen)
Gull-Britt Holm (Skol- och fritidsförvaltningen)
Pernilla Kvist (Socialförvaltningen)
Niklas Sommelius (Vård-och omsorgsförvaltningen)
Else Ahlgren (Arbetsmarknadsförvaltningen) – ersattes mot slutet av
Johanna Eriksson (Arbetsmarknadsförvaltningen)
Sofia Mattsson (Miljöförvaltningen)

3 Samverkan

Under 2016 har samverkan skett främst i projektform samt genom nätverksbyggande. Projektsamverkan har omfattat våra förvaltningar samt Lunds universitets internet institut (Luii), Socialhögskolan, Lunds universitet Utbildningsvetenskap, Campus Helsingborg, Service mangement, Campus Helsingborg, samt Kristianstad Högskola. Nätverksbyggandet har främst bestått av presentationer och deltagande på konferenser, föreläsningar, workshops och andra events i och utanför Helsingborg samt genom samtal med andra FoU-enheter (t.ex. FoU Välfärds årliga konferens samt erfarenhetsutbyte med FoU Malmö och FoUi Norrbotten). Vi har även samverkat med medlemmarna i I Was Here (Conny Palmkvist och Kristoffer Granath) för vår satsning kring forskningskommunikationsmodellen *Research stories*.

4 Resultat - Avstämning mot VP 2016

Bygga struktur för kommunikation

FoU Helsingborg har nu gått in i en "leveransperiod". Leveranser av projektresultat är inbyggt i och följer respektive projektplan. Leverans kan även ses med koppling till hur vi kommunicerar ut och synliggör våra resultat, våra aktiviteter, vår samverkan och vår positionering. Under 2016 har vi arbetat fram en struktur för kommunikation som omfattar kommunikationsplan integrerat med projektplan, samt kommunikationsstruktur med respektive förvaltning. Vi har även under 2016 upprättat en FB-sida samt utvecklat, testat och implementerat forskningskommunikationsmodellen *Research Stories* (www.fouprojekt.com).

FoU som aktiv spelare

Denna utveckling handlar om att FoU skall utvecklas från enbart stödfunktion till att även få en styrande funktion. Under 2016 har FoU Helsingborg anammat detta främst genom att driva egna projekt och på så sätt inneha rollen som projektägare och projektledare. Två nya projekt har under 2016 initierats med FoUs styrgrupp som ägare: *Integrationsprojekt Unga analfabeter*, samt *Digitaliserad socialtjänst*.

Upprättande av "bibliotek" för social hållbarhet

FoU Helsingborg har som ett av sina övergripande uppdrag att bidra till arbetet med social hållbarhet i Helsingborgs stad, samt bidra till de nationella och internationella akademiska diskussionerna kring social hållbarhet i teori och praktik. För att vi ska nå dessa mål har vi ett behov av att samla in och strukturera information, resultat etc. av relevans. Under 2016 har vi påbörjat insamlandet av material till ett "bibliotek" för konceptet social hållbarhet, samt initierat diskussion med centrala mål- och styrningsenheten avseende nyckeltal för kommande års styrning och mätning mot/av social hållbarhet.

5 Specifika forskningsinsatser 2016

2016 hade FoU fokus på att arbeta verksamhetsnära och ur ett "underifrånperspektiv", främst med fokus på brukardeltagande. Specifika insatser skulle även göras internt på förvaltningarna där ett antal teman skulle ligga till grund för forskningsseminarier och workshops. Under 2016 har två sådana seminarier genomförts (på Socialförvaltningen), ett med fokus på *utvärdering av och i socialt arbete* med Stig Linde och Martin Bergström från socialhögskolan, Lunds universitet, samt ett med fokus på *Utveckling i en pressad organisation: Hur hantera risk, osäkerhet och stress i socialt arbete?* med Magnus Lindén, Psykologiska institutionen, Lunds universitet. Det första seminariet var öppet för alla socialförvaltningens medarbetare, det senare var öppet för socialförvaltningens chefer.

Avseende satsningen på brukarmedverkan syns detta främst i våra projekt.

6 Projekt 2016

2016 har åtta projekt¹⁰ varit igång varav två har erhållit extern finansiering från Vinnova¹¹. Tre av projekten har drivits som FoU-projekt, där FoUs styrgrupp är ägare¹². Två projekt har avslutats¹³. Två projekt har integrerats löpande i verksamheten¹⁴. Två projekt kommer under nästa år fortsätta i en testfas¹⁵ och ett kommer fortsätta i en forskningsfas¹⁶.

6.1 Att skala upp Bostad först: drivkrafter och barriärer

Projektet är en samverkan mellan Socialhögskolan, Lunds universitet, FoU Helsingborg samt Socialförvaltningen. Syftet med projektet är tvådelat: för det första att synliggöra drivkrafter och hinder som antingen underlättar eller försvårar möjligheten att skala upp Bostad först-projekt samt att analysera de hemlösa situation och behov enligt dem själva och utifrån hur de konstrueras av anställda inom bl.a. socialtjänst, bostadsföretag och av företrädare för ideella hjälporganisationer. För det andra syftar projektet till att utveckla metoder och hjälpinsatser riktade till hemlösa baserat på resultat från Bostad först-projektet samt hur hemlöshet kan motverkas på lokal nivå.

Projektet organiseras och styrs genom en projektgrupp som består av:

Marcus Knutagård (Socialhögskolan)
Arne Kristiansson (Socialhögskolan)
Anna-Karin Bergman (FoU Helsingborg)
Annika Nilsson (FoU Helsingborg)
Björn Wäst (Socialförvaltningen)
Catrin, Bo och Marianne (Brukarföreningen G7)

Implementering

Uppskalningsprojektet implementeras löpande i samtliga verksamheter utifrån arbetsmetodik, individuella handlingsplanerplaner, bemötande,

¹⁰ Att skala upp Bostad först: drivkrafter och barriärer, Brukarmedverkan i sociala stödboenden (Bostad först 2.0.), Integrationsprojekt Unga analfabeter, Digitaliserad socialtjänst, Social marketing föräldrastöd, Motivationsappar, Research Stories, och Ledning för tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet.

¹¹ Brukarmedverkan i sociala stödboenden (Bostad först 2.0.), Ledning för tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet.

¹² Integrationsprojekt Unga analfabeter, Digitaliserad socialtjänst och Research Stories.

¹³ Motivationsappar och Research Stories.

¹⁴ Att skala upp bostad först: drivkrafter och barriärer, samt Motivationsappar.

¹⁵ Digitaliserad socialtjänst och Integrationsprojektet unga analfabeter

¹⁶ Research Stories.

förhållningssätt vid avvikelser som hot och våldssituationer, missbruk i lokaler osv.

Status: Forskningsrapport och Innovationsartikel återstår.

6.2 Motivationsapp (avslutat)

Projektet är ett samverkansprojekt mellan FoU Helsingborg, Part (Helsingborg och Landskrona) och Lunds universitets internet institut (Luii). Projektet, som under 2015 drivits som ett pilotprojekt, är sprunget ur ett behov av ett verktyg som mäter hälsa. Projektet sammanför två delar som hittills varit underbeforskat: teknik [för självmätning av hälsa] [och motivation] i socialt arbete. Projektet syftar till att utreda hur/om vi kan mäta hälsa utan att vara sjukvårdspersonal, och hur kan människor själva få en bild av sin hälsa och utifrån det bli motiverade till att själva bygga bestående strukturer för en god hälsa och livskvalitet. Studien har utförts på fem olika delgrupper i Helsingborg och Landskrona. Delgrupperna har utgjorts av barn och unga i olika åldrar. Vi har även ett personalperspektiv på studien då vi parallellt undersöker om personalen upplever någon nytta med dessa verktyg i sitt arbete med barnen och ungdomarna. Forskningen har gjort empiriska studier på en av grupperna samt utfört en omfattande litteraturstudie och bibliometrisk analys av forskningsfältet.

Projektet organiseras och styrs av en projektgrupp som består av:

Pernilla Danielsson (Part)
Anna-Karin Bergman (FoU Helsingborg)
Måns Svensson (Luii)
Kari Rönnkö (Luii)

Implementering

PARTs styrgrupp har under 2016 tagit beslut om en fortsättning av projektet, där man kommer titta närmare på vilka ungdomar och i vilka stadier av behandlings- eller stödarbete som aktivitetsarmband gör mest nytta, bland annat genom att fortsätta projektet hos familjebehandlarna för att fördjupa intressanta delar från resultatet samt få fler inom professionen att arbeta med aktivitetsarmband för att få ett bredare uppföljningsunderlag vilket vi kan koppla forskning till. Man undersöker också möjligheten att mer aktivt se om man kan bidra med teknikutveckling som är mer relevant för professionerna, såsom alarm vid pulshöjning för explosiva barn i skolan eller gemensamma mål för relationsbyggande familjer.

Projektet står i sin helhet som avslutat 2015 men p.g.a. justeringar så var inte forskningsrapporten godkänd förrän 2016.

6.3 Brukarmedverkan i sociala stödboenden (Bostad först 2.0.)

Nytt projekt från oktober 2016, Vinnova finansierat med 629.000. Projektet är en fortsättning på Att skala upp [...] -projektet.

Projektet organiseras och styrs av en projektgrupp bestående av:

Marcus Knutagård (Socialhögskolan)

Arne Kristiansson (Socialhögskolan)

Anna-Karin Bergman (FoU Helsingborg)

Annika Nilsson (FoU Helsingborg)

Catrin Albrektsson (G7)

Bo Pettersson G7)

Marianne Månsson (G7) – Marianne ersattes i slutet av 2016 av

Bengt Nilsson (G7).

Mia Berggren (samordnare)

Jessica Björklund (samordnare)

Projektet har påbörjats under 2016 och kommer under 2016-2017:

Ta fram modeller för brukarinflytande inom de olika sociala stödboendena och på en strukturell nivå; samt producera en implementeringsplan som ska ligga till grund för ansökan till Vinnovas FRÖN införandefas 2017.

6.4 Integrationsprojekt Unga analfabeter

Projektets syfte är att genom förvaltningsövergripande samverkan, brukardeltagande och stöd i forskning skapa förutsättningar för ungdomar utan skriv- och läskunskaper att bli aktiva samhällsmedlemmar och integrerade i Helsingborg.

Projektet ägs av FoU Helsingborg och styrs av FoUs styrgrupp. Det finns även en projektgrupp som 2016 bestått av:

Nidal Khalil, AMF

Sofie Karlsborn, MF

Fatima Stjärnkvist, SOF

Christian Olsson, SFF (fr.o.m. augusti 2016)

Annika Nilsson, FoU Helsingborg

Lisbeth Gyllander Torkildsen, SSF

Ulrika Westrup, Campus Helsingborg

Under 2016 har ett pilotprojekt genomförts och slutrapporten håller just nu på att färdigställas. Ny projektplan kommer skrivas 2017.

Finansiering

Projektet har under 2016 finansierats av FoU med 251.000 kr.

Status: Projektrapporten, som färdigställs februari 2017, ringar in ett antal utvecklingsområden och ger förslag på en organisation som kommer ligga till grund för det fortsatta projektet.

6.5 Digitaliserad socialtjänst

Projektet initierades hösten 2016 med att Stefan Larsson, Lunds universitets internet institut och Lupita Svensson, socialhögskolan, Lunds universitet fick i uppdrag att göra en forsknings- och omvärldsöversikt kring hur digitaliseringen ser ut inom socialtjänsten. Rapporten finns att tillgå efter februari 2017. Under 2017 kommer detta projekt gå in i en testfas.

6.6 Social marketing för föräldrastöd

Pilotprojektet har under 2016 varit ett samarbete mellan FoU och Part. Projektet syftar till att ge föräldrastöd, medvetandegöra föräldrar på all service som finns att få, samt möjligtvis motivera till ett ändrat beteende om det behövs. Metod för detta innefattar social marketing och designmetoder.

För detta har Part erhållit 275.000 från FoU.

Projektet har för sin fortsättningsfas ansökt om finansiering från Vinnova.

6.7 Research Stories

Projektet syftade till att ta fram en forskningskommunikationsmodell för forskning och utveckling inom social hållbarhet. Fou samarbetade i projektet med författaren Conny Palmkvist och fotograf Kristoffer Granath. Projektet föddes ur ett behov av att strategiskt kunna kommunicera forsknings- och utvecklingsresultat av sociala förändringsprocesser. Det är många personer som bidrar till att våra kommunala forsknings- och utvecklingsprojekt får det utförande, resultat och effekter de faktiskt får. Genom Research stories lyfter FoU, med hjälp av berättelser och foton, fram rösterna bakom våra forskningsprojekt, berättelser som visar hur ett forsknings- och utvecklingsprojekt landar i praktiken. Under 2016 testades modellen i en pilotfas på det då pågående FoU-projektet "Att skala upp Bostad först: barriärer och möjligheter". Projektet finns redovisat i sin helhet på www.fouprojekt.com

Under 2017 går projektet in i en forskningsfas som leds av forskare vid Institutionen för strategisk kommunikation, Lunds universitet, Campus Helsingborg, kommer beforska modellen under 2016/2017.

6.8 Ledning för tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet

Syftet med forsknings- och utvecklingsprojektet Ledning för tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet är att genom nära samarbete mellan forskare, strategiska utvecklare, berörda chefer på olika nivåer och politisk ledning i kommuner utveckla strukturer och förutsättningar som möjliggör hållbar tjänsteinnovation i akutdriven verksamhet för utsatta barn. Den frågeställning som projektet avser att besvara är: hur kan akutdriven verksamhet för utsatta barn ledas och organiseras på ett sätt som säkrar långsiktigt hållbar innovation och integrering av centrala aktörer?

Projektet tar sin utgångspunkt i två under 2016 påbörjade utvecklingsarbeten i Helsingborgs stad och Landskrona stad, som har som mål att stödja två olika växande grupper av utsatta barn i kommunerna: unga ensamkommande flyktingbarn som är analfabeter respektive barn som aktualiserats av socialtjänsten.

Projektet är ett samverkansprojekt mellan Part, FoU Helsingborg och Campus Helsingborg, Lunds universitet och har för 2018-2018 erhållit drygt 1.900.000 från Vinnova.

Forskarskolan CSIS

Forskarskolan står inte längre som projekt utan är en utvecklingsatsning som FoU under 2016 koordinerar och stödjer SFF i.

6 Ekonomiskt utfall

För verksamhetsåret 2016 har FoU Helsingborg erhållit totalt 4 000 000 kr i kommunbidrag samt varit delaktiga i att plocka hem drygt 2 500 000 kr från externa medel. Följande bokslut redovisas för FoU Helsingborg för 2016.

FOU Helsingborg	Bokslut 2016 (tkr)
Personalkostnader	-1 571
Lokalkostnader	-180
Köpt verksamhet/projekt	-847
Övriga kostnader	-195
Summa kostnader	-2 793

